

ВІДГУК

офіційного опонента — докторки педагогічних наук, професорки,
професорки кафедри сольного співу та оперної підготовки Харківського
національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського
ТКАЧЕНКО ТЕТЯНИ ВОЛОДИМИРІВНИ
на дисертаційну роботу Оу Цзяюй «Методика формування умінь
саморегуляції емоційного стану студента-вокаліста
у процесі підготовки до сценічних виступів»,
подану на здобуття наукового ступеня
доктора філософії з галузі знань 01 — Освіта/Педагогіка
за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

1. Актуальність обраної теми дисертації та її зв'язок з науковими планами, програмами та темами.

Вимоги сучасності загострили проблему підготовки висококваліфікованих педагогічних фахівців мистецької спрямованості. Формування у них вокально-виконавських умінь потребує розробки ефективних методик, які б забезпечили доцільну саморегуляцію емоційного стану як під час роботи над музичними творами, так і у процесі їх прилюдної інтерпретації. Потреба суспільства у розробці й застосуванні ефективних підходів до підготовки висококваліфікованих та конкурентоздатних творчих фахівців викликана реформуванням освіти у контексті вимог ХХІ століття. Вирішальним фактором є спрямування музичної освіти в стратегічному аспекті на формування умінь саморегуляції емоційного стану студентів-вокалістів у процесі підготовки до сценічних виступів, оскільки без досконалого прояву означеного феномену якісна робота з шкільним хоровим колективом або учнівським вокальним ансамблем неможлива, коли важливість особистісної демонстрації вчителем музики матеріалу вокальних творів є аксіоматичною. Тому формування умінь саморегуляції емоційного стану у студентів факультетів мистецтв ЗВО є одним із центральних завдань фахового навчання, що усвідомлюється науковцями у галузі теорії та методики мистецької освіти як цілком іманентна проблема, що впливає безпосередньо із самої природи педагогіки мистецтва. З огляду на вищезазначене тема дисертаційного

дослідження Оу Цзяюй є актуальною як з теоретичних, так і з практичних міркувань.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, їх достовірність та наукова новизна.

Високий ступінь достовірності результатів дослідження обраної проблеми Оу Цзяюй підтверджується методологічною й теоретичною обґрунтованістю вихідних позицій представленої роботи, ґрунтовним теоретичним аналізом основних понять за темою дисертації. Функціонально-методологічний підхід до вивчення методики формування умінь саморегуляції емоційного стану студентів-вокалістів у процесі підготовки до сценічних виступів надав змогу здобувачу привернути увагу на різноманітні трактування змісту дефініцій «самоконтроль», «самооцінка» та «самокорекція», де перша ним пов'язується зі сприйняттям атрибутів контролю та побудовою їх уявлених образів, друга — з усвідомленою (логічною) та неусвідомлено (емоційною) оцінкою їх якості, а третя — з виправленням недоліків при наступному повторенні музичного твору або його фрагмента (дис. сс. 23-39, 56 тощо). Отриманню достовірних і обґрунтованих результатів дослідження сприяло застосування відповідного меті та завданням інструментарію вивчення обраного феномену, який складається із вдало підібраних автором теоретичних й емпіричних методів наукового пізнання. Дисертаційна робота базується на широкій джерельній базі (дисертаційні дослідження, автореферати, монографії, наукові статті у періодичних вітчизняних та зарубіжних виданнях, матеріали науково-практичних конференцій, круглих столів, електронних видань тощо), що висвітлюють абсолютно різні підходи та іноді протилежні погляди на розуміння означеної проблеми. Це дозволяє вести мову про належний рівень обґрунтованості наукових положень, отриманих результатів та вироблення методичних рекомендацій.

Обробка та критичний аналіз теоретичного матеріалу, а також проведені емпіричні дослідження лягли в основу запропонованих автором положень і висновків щодо реальних шляхів формування умінь саморегуляції емоційного

стану студентів-вокалістів у процесі підготовки до сценічних виступів, які забезпечують отримання запланованого результату щодо набуття студентами належного рівня сформованості досліджуваного феномену.

Завдяки аналізу науково-теоретичних основ актуальної проблеми педагогіки мистецтва, а також проведеного емпіричного дослідження Оу Цзяюй запропонував і впровадив сукупність авторських методів, засобів і прийомів цілеспрямованого, а не стихійного формування умінь саморегуляції емоційного стану студентів-вокалістів у процесі підготовки до сценічних виступів, ефективність яких підтверджується порівняльним аналізом результатів КГ і ЕГ формувального експерименту.

Наукова новизна результатів дослідження простежується в тому, що Оу Цзяюй *вперше*:

- представлено цілісну концепцію підготовки студента-вокаліста до сценічних виступів засобами формування умінь саморегуляції його емоційного стану;
- уточнено зміст та структуру процесу саморегуляції емоційного стану студента-вокаліста як під час роботи над музичними творами, так і в ході їх безпосередньої прилюдної інтерпретації;
- запропоновано експериментально перевірену авторську методику цілеспрямованого формування умінь саморегуляції емоційного стану студента-вокаліста у процесі підготовки до сценічних виступів.

Ним також *удосконалено* класифікацію виконавських умінь вокаліста з проєктуванням технологій їх формування.

У дисертаційній роботі *подальшого розвитку* набув критеріально-параметричний інструментарій оцінювання надійності відтворення умінь саморегуляції емоційного стану студента-вокаліста як у процесі підготовки до сценічних виступів, так і безпосередньо під час прилюдної інтерпретації музичних творів.

Наукову цінність саме з позицій новизни представляє теоретично обґрунтована, розроблена та експериментально перевірена модель

експериментальної методики, що інтегрує сукупність принципів, педагогічних умов, етапів, методів, прийомів, засобів і форм опанування студентами вокально-технічними уміннями у процесі фахового навчання. Автором не тільки спроектовано означену модель, а й розроблено методику педагогічної діагностики рівня сформованості досліджуваного феномену.

Таким чином, підтверджується *новизна наукових результатів* Оу Цзяюй, пов'язаних з теоретичним обґрунтуванням та експериментальною перевіркою ефективності педагогічних умов, а також розробкою моделі формування означеного феномену.

3. Значущість результатів дослідження для науки і практики.

Значущість одержаних Оу Цзяюй результатів для педагогічної науки полягає у:

- теоретичному обґрунтуванні, розробленні та впровадженні моделі експериментальної методики формування умінь саморегуляції емоційного стану студентів-вокалістів у процесі підготовки до сценічних виступів;
- поглибленні науково-теоретичних уявлень щодо сутності понять «самоконтроль», «самооцінка», «самокорекція» тощо;
- потенційному застосуванні розробленої методологічної бази, що інтегрує комплексний, особистісно-орієнтований, компетентнісний, діяльнісний та контекстний підходи, для проведення подальших наукових досліджень у царині як фахової підготовки, так і підвищення кваліфікації учителів музичного мистецтва;
- можливості повної або часткової екстраполяції розробленого методичного забезпечення з формування умінь саморегуляції емоційного стану студентів-вокалістів у процесі підготовки до сценічних виступів;
- можливості використання низки інноваційних положень дисертації, авторських методів та прийомів роботи над вокальними творами у розробці навчально-методичних посібників, методичних рекомендацій, типових, робочих та освітніх програм з вокальних та вокально-хорових навчальних дисциплін.

4. Структура та зміст дисертації, її завершеність і відповідність встановленим вимогам щодо оформлення такого типу наукових праць.

Структура роботи є логічною, відрізняється збалансованістю обсягу розділів та підрозділів, узгодженістю поставлених завдань дослідження і сформульованих висновків. Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного з розділів, списку використаних джерел до кожного з розділів, загальних висновків та додатків.

Зміст й оформлення дисертації відповідають сучасним вимогам щодо присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167. Зміст дисертації написано грамотно, стиль викладу матеріалів досліджень, наукових положень, висновків і рекомендацій доступний для їх сприйняття.

Основні положення дисертації Оу Цзяюй висвітлено в 7 одноосібних наукових працях, з яких: 3 статті у фахових наукових виданнях України з педагогіки категорії «Б», 1 стаття у міжнародному науковому виданні, 3 роботи апробаційного характеру.

5. Дискусійні положення/зауваження до дисертації.

Відзначаючи наукову вартість і практичну значимість дисертаційного дослідження Оу Цзяюй, слід висловити ряд зауважень/побажань.

1. У дисертації охарактеризовано й конкретизовано змістове наповнення поняття «саморегуляція емоційного стану студента-вокаліста у процесі підготовки до сценічних виступів» з урахуванням як вроджених, так і набутих ознак манери їх творчої діяльності, яка проявляється не тільки у самотньому тембрально-естетичному забарвленні звуку, а й у ритмічно-динамічному розвитку мелодико-інтонаційних ліній вокальних творів (дис. с. 202 тощо). Виникає питання: чому автором не було в дисертації порушено і проблему емоційного вигорання вокаліста?

2. Визначаючи критеріально-параметричний інструментарій оцінювання стану сформованості умінь саморегуляції емоційного стану студента-вокаліста у процесі підготовки до сценічних виступів (дис. сс. 87-103), дисертанту варто

було б приділити увагу і артистизму як важливому чиннику досягнення поставленої мети.

3. Не викликає сумніву висунута Оу Цзяюй теза, що ступінь сформованості умінь саморегуляції емоційного стану студента-вокаліста виступає стрижнем його підготовки до сценічних виступів. На нашу думку, «дисертація виграла б», якби аспірант розкрив значення терапевтичного впливу на саморегуляцію емоційного стану студента-вокаліста та описав методи підбору відповідного репертуару, який сприяє формуванню вмінь саморегуляції.

4. Структура та зміст дисертації є логічною, відрізняється збалансованістю обсягу розділів та підрозділів, узгодженістю поставлених завдань дослідження і сформульованих висновків. Разом з тим, вважаємо, що б і 7 завдання дослідження взаємопов'язані між собою. З огляду на це, їх варто було б об'єднати.

5. Для більш наочного сприйняття матеріалу і посилення його практичної значущості в додатках доцільно було б надати вправи на саморегуляцію емоційного стану студента-вокаліста у процесі підготовки до сценічних виступів.

У цілому, викладені зауваження/побажання не зменшують теоретичного та практичного значення результатів представленої дисертаційної роботи, до того ж, окремі з них можуть бути враховані у подальшій роботі автора.

7. Загальні висновки.

Отже, дисертаційна робота **«Методика формування умінь саморегуляції емоційного стану студента-вокаліста у процесі підготовки до сценічних виступів»**, є самостійною, завершеною науковою працею, відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог щодо оформлення дисертації» (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2017 року за № 155/30023), а також відповідає вимогам пунктів 9–18 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 167), а її

автор — **Оу Цзяюй** — заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 01 — Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

19.11.2025 р.

Офіційний опонент:

докторка педагогічних наук, професорка,
професорка кафедри сольного співу та
оперної підготовки
Харківського національного
університету мистецтв імені І. П. Котляревського

Ткаченко Т. В.

